

LECTIO XXXVI.

DE MORIBUS CANONICORUM ET IPSORUM RESIDENTIA.

—Ubi reperies præcipue quæ de vita et moribus canonicorum Tridentinum habet?

R. In cap. 12, Sess. XXIV de Reform. in genere, cujus prima pars continet ea quæ ad dignitates, secunda quæ ad cæteros capitulares attinent, id est non tantum dignitates sed cæteros tam canonicos quam portionarios Cathedralium seu Collegialium ecclesiarum.

—Quod primum imponit onus?

R. Sicut Episcopis residendi onus arctissime imposuit, sic etiam his qui in capitulis unum cum ipso corpus componunt, et etiam eorum adjunctis, nempe portionariis, vel Collegiatarum canonicis illud severissime imposuit.

—Quo temporis spatio abesse possunt?

R. «Præterea obtinentibus in iisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses ab eisdem ecclesiis quolibet anno abesse: salvis nihilominus earum ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt.» (Sess. XXIV, cap. 12, de Ref. in gen.) Mt.

—Quas pœnas incurrit canonicus seu portionarius non residens?

R. Fructuum privationem, trina gradatione servata, pro majori contumacia, uti liquet ex verbis. «Alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos, quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Crescente vero contumacia, contra eos, juxta sacrorum canonum constitutiones, procedatur.»

—Quos canones hac in parte Concilium in memoriam revocat?

R. Canones Lateranenses et Pontificias Constitutiones,

quæ in corpore juris continentur, præsertim decretales *De Clericis non residentibus* (1).

—Quænam sunt pœnæ contra hos Canones negligentes?

R. Pœna suspensionis, excommunicationis et denique privationis officii, canon enim seu secretalis a S. Syn. innovatus sic ait. «Contra eos etiam procedatur, ut ipsos per suspensionis et excommunicationis sententiam ad tuam obedientiam venire compellas» (2).

—Possunt dignitates et præbendæ cumulari cum animarum cura, et ab his qui non sunt in sacris ordinati?

R. Neg. ut patet ex Lateranensi Canonè (1.º Decret., tit. 6.º) «Inferiora etiam ministeria, ut puta decanatum, archidiaconatum, et alia quæ curam animarum habent annexam, nullus omnino suscipiat, sed nec parochialis ecclesiæ regimen, nisi qui jam vigesimum quintum annum ætatis attigerit, et scientia et moribus commendandus existat: cum autem assumptus fuerit, si archidiaconus in diaconum, et decanus et reliqui admoniti, non fuerint præfixo a canonicis tempore in presbyteros ordinati, et ab isto removeantur officio, et aliis conferatur, qui et velint et possint illud convenienter implere.»

—Possunt præbendæ gravari tempore provisionis indebitis oneribus?

R. «In pluribus ecclesiis, tam cathedralibus quam collegiatis, et parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, presentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admisione ad possessionem alicujus cathedralis ecclesiæ, vel beneficii, canonicatum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas, certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve *illicite*, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur.» (Sess. XXIV, cap. 14, de Ref. in genere.) Mt.

—Quid ergo de his injustis gravaminibus S. Synodus?

(1) Cap. XI, tit. IV, lib. 3.º Decretal.

(2) Ibidem.

R. Hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut quæcumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus sive consuetudinibus super prædictis cognoscant, et illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas ac scandalosas, rejiciant et aboleant.»

—Canonici inservientes Episcopo absenti vel Ecclesiæ incurrunt nas pœnas?

R. Neg. Excepti enim sunt in jure communi, ex Decretali ipsius Greg. IX, «*Ad audientiam nostram*» Patriarchæ Antioq. directa (1).

—Possunt absentes distributiones quotidianas lucrari?

R. Neg. Concilium enim expresse earum ammissionem sequentibus verbis decernit. «Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis collusionem, aut remissione exclusa, his careant, Bonifacii VIII, decretum, quod incipit: *Consuetudinem*: quod sancta Synodus in usum revocat: non obstantibus quibuscumque statutis, et consuetudinibus.»

—Quid decernit hæc Bonifacii VIII constitutio?

R. «Consuetudinem quæ in quibusdam partibus inolevit, qua canonici et alii beneficiati seu clerici cathedralium, et aliarum collegiatarum ecclesiarum, distributiones quotidianas (quæ alias manualia beneficia seu victualia nuncupantur, et tantum residentibus tribuuntur), qualitercumque in civitatibus, seu aliis locis, in quibus ipsæ consistunt ecclesiæ, sint præsentibus, licet divinis officiis non intersint, ex integro percipiunt, ac si continuo in ipsis ecclesiis, in eisdem officiis deservirent, penitus improbantur, statuimus, ut distributiones ipsæ quotidianæ, in quibuscumque rebus consistant, canonicis ac aliis beneficiatis, et ecclesiarum ipsarum, qui eisdem officiis in ipsis ecclesiis adfuerint, tribuantur, juxta ecclesiæ cujuslibet ordinationem rationabilem jam factam, seu etiam faciendam: qui vero aliter de distributionibus ipsis quidquam receperit

(1) Ibidem, cap. XV.

(exceptis illis, quos infirmitas seu justa et rationabilis corporalis necessitas, aut evidens ecclesiæ utilitas excusaret), rerum sic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas suas; imo ad omnium restitutionem, quæ contra hujusmodi constitutionem nostram receperit, teneatur. De distributionibus etiam pro defunctorum anniversariis largiendis idem decernimus observandum.»

LECTIO XXXVII.

CAPITULUM SEDE PLENA UTI EPISCOPI SENATUS ET CONSILIIUM.

—Canonici constituunt verum Episcopi Consilium?

R. Af. Et patet ex definitione supra allata; quin etiam jure communi unum cum Episcopo corpus conficiunt, juxta percelebre decretum Alex III, ad Patriar. Hierosol. quæ *Novit* vulgo dicitur, his enim verbis incipit «Novit tuæ discretionis prudentia qualiter tu et fratres tui unum corpus sitis, ita quod tu caput et illi membra esse probentur, unde non decet te, ommissis membris, aliorum consilio in ecclesiæ tuæ negotiis uti.»

—Quotuplex capituli votum est?

R. 1.º Consultivum et deliberativum: primum *consilium*, secundum *consensus* dicitur.

2.º Cum Episcopo et sine Episcopo.

3.º Æconomicum ad capituli negotia, gubernativum ad dioceseos regimen.

—Quibus in casibus tenetur Episcopus capituli consilium exquirere?

B. In omnibus gravioribus et arduis negotiis nisi legitima consuetudo in contrarium prævaleat, ex mente Alexandrinæ Const. *Novit*, supra citata. Si tamen consuetudo dubia sit potius standum est juri.

—Quibus in casibus expresse requirit Trid. Synodus capituli consensum?

R. 1.º Jure communi necessarius est ad rerum ecclesiasticarum alienationem, si res istæ cathedralis sint.

2.º Ad erectionem novæ parochiæ.
3.º Ad erectionem novi canonicatus vel dignitatis, et ejus dotationem.
4.º Ad beneficiorum unionem, separationem vel suppressionem.

5.º Ad exigendum subsidium caritativum.

6.º Ad nominandos examinatores prosynodales (1).

7.º Ad eligendos canonicos *de officio* dictos.

—Quomodo exigitur hic consensus?

R. A capitulo legitime congregato, non a capitularibus seorsim.

—Quibus in casibus exigitur merum consilium?

R. Ex regula generali illud expetit in negotiis gravibus. Ex decisionibus Sacræ Congregationis tenetur illud exquirere speciatim in sequentibus.

1.º In processionum indictione atque directione.

2.º Ad calificationem seu clasificationem canonicatum et beneficiorum portionalium, secundum ordinem presbyteratus vel diaconatus, si ita ecclesiæ consuetudo sit.

3.º Ad indictionem synodus diœcesanæ, et potius etiam ad ipsius promulgationem.

4.º Ad canonicorum correctionem, ubi ita moris sit.

—Tenetur Episcopus sequi consilium capituli?

R. N. Est enim objectum ejus vitare præcipitationem ex parte Episcopi vel Vicariorum, et audire opiniones contrarias, ut prudenter agatur: ideo sufficit si petatur, quamvis capitulum illud præstare nollit.

—Ad correctionem canonicorum requiritur consensus vel consilium capituli?

R. N. Ex hodierna praxi generali neutrum eorum, si tamen alicubi moris sit petere consilium, requiretur hoc a capitulo, minime vero consensus (2).

De capitulis exemptis dicetur infra quamvis jam in Hispania non sint.

—Quis convocat capitulum?

R. Episcopus si præsidere velit: secus vero Decanus

(1) De his omnibus suo loco dicendum.

(2) V. Bouix. De capitulis canonicorum.

Archipresbyter, vel cætera Dignitates, ordine dignitatis non antiquitatis. Sed hoc in Hispania.

—Quis in his casibus honos Episcopo debetur?

R. Vide supra lectionem XXII—De honoribus Episcopo debitis.

—Quis præsidet capitulo?

R. Ex Concord. noviss., art. 14, semper Episcopus si præsens sit, ablatis injuriis quæ antea, ex privilegiis, vel potius ex corruptelis, fiebant Episcopis contra mentem sacerorum canonum.

—Debent citari ad capitulum canonici omnes?

R. Af. Secus enim irrita erit resolutio, ita ut vel unus canonicus non vocatus, si vocari debebat, possit infra sex menses petere nullitatem resolutionis. Secus vero si taceat, nam consentire videtur.

—Omnes canonici hodiedum habent vocem in capitulo?

R. Af. Ait enim Noviss. Concordia. Singuli capitulares æquali voce et voto in posterum gaudebant (Art. 13).

—Quod debent interesse capitulo?

R. Ex jure requiruntur duæ tertiæ partes capitularium ordinarie loquendo. Si vero vocatis vocandis hi comparere noluerint, sufficit ternarius numerus, injustum enim foret ut pigri et contumaces possent temere contra diligentes et obedientes prævalere, qua de causa negligentes in pœnam jure suo ea vice cadunt: sed circa hæc constitutionibus capitularibus standum est.

—Quænam est major et sanior capituli pars in casu discordiæ?

R. Major pars computatur inter præsentem, ita ut sint dimidia pars et unus (*mitad mas uno*): ex gr. quatuor ex septem præsentibus, quod vulgo dicitur in Hisp. *votacion canónica*.

Sanior vero pars ex hodierna praxi semper censetur quæ major est; nisi probetur quod malitiose agit, vel in ecclesiæ et aliorum prejuditium, vel censuris innodetur.

—Quotuplex est congregatio capituli?

R. Duplex, ordinaria et extraordinaria: illa fit statis diebus, v. g. semel in hebdomade, aut bis in mense, diebus capitulariter vel ex constitutione sancitis,

—Quinam voce in capitulo privantur?

R. Qui non sunt sacris ordinibus initiati (Trid., sess. XXII, cap. 4, citato) et qui sunt excommunicatione majori (non minori) innodati, quin etiam interdicti et irregulares. De coadjutoribus, honorariis, et supernumerariis canonicis, cum in Hisp. Cathedralibus hodieum non existant, nihil dicitur.

—Quot suffragia dantur in Hisp. Episcopo in electionibus canonicorum?

R. Vide supralectionem—De Honoribus Episcopo debitis, lectione XXII, pag. 104.

—«Quid si hic capitulo minime adsit?»

R. «Aliqui de suo gremio deputati ad vota recipienda convenient.» (Conc. art. 14, in finem.)

—Quis præsidet capitulum absente Episcopo?

R. «Episcopo non præsidente præerit Decanus.» (Ib.)

—Quid si aliquod canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur?

R. «Episcopi ipsi capitulum convocent, vota exquirant, et juxta ea concludant.» (Sess. XXV, cap. 6, de Ref. in gen.) Mt.

—Vicarius generalis Episcopi supplet hujus absentiam in capitulo?

R. N. «Absente vero Episcopo omnino hoc ab iis de capitulo, ad quos hoc de jure vel consuetudine spectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Episcopi admittatur.» (Ib.) Mt.

—Quid de cæteris autem rebus?

R. «Capituli jurisdictio, et potestas, si qua eis competit, et bonorum administratio salva et intacta omnino relinquatur.» (Ib.) Mt.

—«Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo?»

R. «Ii omnes in causis ecclesiasticis Episcopo subjiciantur: non obstantibus, quoad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, necnon consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiiis, quæ tantum suos obligent auctores.» (Ib.) Mt.

—Sunt aliqua hæc de re exceptiones?

R. Af. Subdit enim S. Syn.: «Salvis tamen in omnibus

privilegiis, quæ Universitatibus studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa.» (Ib.)

—Ergo diminutio auctoritatis suæ ab Episcopo facta successores suos non obligat?

R. Af. Clare enim ait Concilium *quæ suos tantum obligant auctores*. Consonat etiam jus huic dispositione, nam voluntas sucesoris non continetur in voluntate antecessoris.

—Potest Episcopus habere majorem potestatem in capitulo quam eam quæ jure communi taxatur?

R. Af. Quin imo Concilium, qui diminutionem auctoritatis Episcopalis improbavit, illius augmentum incolume manere voluit: ait enim. «Hæc autem omnia et singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii, ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus sive concordiiis, seu quocumque alio jure majorem habent potestatem, auctoritatem, ac jurisdictionem, quam præsentî decreto sit comprehensum, quibus sancta Synodus derogare non intendit. (Ib.)

—Sunt hodie aliqua Capitula exempta in Hispania?

R. N. Omnes exemptiones eorum optime merito a Noviss. Concord. sublatae sunt, his verbis: «Cum Cathedralia capitula Archiepiscoporum et Episcoporum senatum consiliumque constituent, requirentur ab his, vel de sententia, vel de consensu, quemadmodum pro varietate negotiorum et circumstantiarum canonicæ leges, ac speciatim Sacra Tridentina Synodus decernunt. Quapropter cessabit illico omnis exemptio, privilegium, usus aut abusus, qui in ipsorum capitulorum commodum, cum ordinariæ præsulum auctoritatis jactura, per Hispaniarum ecclesias quacumque ratione invaluerit.» (Art. 15.)

—Potest etiam Episcopus ex eadem conventionem convocare capitulum, ipsique præesse?

R. Af. Ex art. 14 (1) jam citato in lectione XXII—De Honoribus Episcopo debitis.

—Quomodo exquirendum Episcopi absentis suffragium?

(1) V. supra lectionem XXII, fol. 104, ubi perperam ex typographico errore articulus 13, pro 14 citatur.

R. «Quod si hic (*Episcopus*) capitulo minime adsit aliqui de suo gremio deputati illum ad vota recipienda convenient.» (Art. 14 in finem.)

LECTIO XXXVIII.

CAPITULUM SEDE VACANTE.

—Quando vacare dicitur Ecclesia?

R. Sedes dicitur vacare proprie vel interpretative: prima dicitur sedes vacans; secunda dicitur sedes impedita.

—Quotuplici casu vacare potest Ecclesia?

R. 1.º Morte Episcopi; 2.º translatione; 3.º renuntiatione; 4.º depositione.

—Quotuplici casu dicitur impedita?

1.º *Si Episcopus* a paganis vel schismaticis capiatur, juxta Constit. Bonifatii VIII, quæ his verbis incipit.

2.º Quando Episcopus deportatur a gubernio catholico vel impio, incommunicatus et imprevisio, est enim fere idem casus cum præcedenti.

3.º Si Episcopo in remotis existente ejus Vicarius seu Gubernator moriatur.

4.º Si Episcopus notorius sit hæreticus vel excommunicatus.

—His in casibus jurisdictio transit in capitulum?

R. N. Sicuti enim diœcesis nequit esse acephala, ita etiam nequit esse biceps, seu duplex habens caput, ideo statim ad Rom. Sedem, in Hispania vero ad Apostol. Nuntium recurrendum est, et interea Capitulum providet transitorio modo et ad interim. (1)

—Dices. Attamen Lex civilis (2) prohibet clerico inhabilitato jurisditionem exercere?

R. Jurisdictio data ab Statu accesoria est, quæ autem jure proprio habetur ab ipso essentialis est. Status ergo

(1) V. Ferraris Bibliot. prompta, verbo *Capitulum*.

(2) Art. 38 del Código penal. «Cuando la pena de inhabilitacion en cualquiera de sus grados, y la de suspension, recaigan en personas eclesiásticas se limitaran sus efectos á los cargos, derechos y honores que no tengan por la Iglesia. Ergo non tollit quod ipse non dedit.»

tollere nequit quod non dedit, et quod essenziale est. Hodie plures Episcopi a Cæsares potestate injuste vexantur in exteris regionibus, Ecclesia autem ferre nequit jurisdictionem suam a persecutoribus suis pendere.

—Quando transit jurisdictio Sede vacante ad capitulum?

R. 1.º A momento in quo moritur Episcopus; 2.º in casu translationis a momento quo hæc constat per testimonium secretarii Sacri Collegii; 3.º Casu renuntiationis, quando legitime constet illam fuisse admissam; 4.º Casu depositionis statim ac pronuntiatur sententia, vel a judice declaratur hæreticus.

—Quid muneris incumbit capitulo Sede vacante in administratione rerum temporalium?

R. «Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, œconomum unum, vel plures fideles ac diligentes, decernat, qui rerum ecclesiasticarum et proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri.» (Sess. XXIV, cap. 16, de Ref. in gen.) Mt.

—Quid vero ad jurisdictionis exercitium?

R. «Item officialem, seu vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur.» (Ib.)

—Quænam debent esse qualitates Vic. Capitularis?

R. Conc. Trid. de eo tantum præscribit ut eligatur «qui saltem in jure canonico sit doctor vel licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus.» (Ib.)

—In casu quo sit unus tantum juris canonici peritus, seu canonista, hic eligendus est?

R. Af. Sicuti enim in casu quo sint undecim irregulares et inepti, et unus tantum aptus, eligi deberet ille unicus aptus, eodem modo in hoc casu, in quo unus tantum habet qualitatem a Concilio requisitam eligi debet, nam aliorum ineptitudo apto nocere non debet.

—Dices: sed in hoc casu non fit electio, ubi enim unus tantum, et hic necessarius est, locus electioni tollitur (1)?

(1) Ita Card. de Luca, a cujus sententia ægre discedo: vide in supplemento Dictionarii Bergier verbo *Vicario Capitulari*.

R. Neg. Concilium modum electionis non præfixit, nec jussit ut plures essent canonistæ inter quos electio fieret. Electio itaque fit inter habentem et non habentes qualitatem, ergo fit electio. Patet etiam ex sequentibus.

—Potest eligi Vicarius qui non sit de corpore Capituli?

R. Af. Nam Conc. primum indicat confirmationem Vicarii generalis Episcopi defuncti, qui quam pluries non est de corpore capituli.

—Potest eligi qui non sit clericus e diocesi?

R. Af. Nam Vicarii generales Episcoporum sæpe sæpius non sunt de eadem Diocesi.

—Potest eligi parochus?

R. Af. Dummodo parochiam habeat in civitate, ubi Cathedralis est; sed Sacra Congreg. parochiæ, etiam urbanæ, directionem vix cum Vicariatu compatibilem censet, cum necesse sit, ut parochus sibi commissum gregem vix attendere possit.

—Potest eligi clericus tantum tonsuratus?

R. Neg. Si enim non debet esse Vicarius generalis, multo minus Vicarius Capitularis, cum hujus munus majus sit quam illius.

—Potest eligi Vicarius qui non sit de corpore capituli si in capitulo unus tantum aptus sit?

R. Neg. Injuriam sibimet faceret capitulum, nisi aliæ causæ politicæ, vel extraordinariæ ita exigent. Quin etiam debet eligi canonicus aptus, etiamsi extraneus a capitulo sit habilior in jure; Vicarius enim de corpore capituli, cum in isto vocem habeat, aptior est ad optimas illas relationes quæ inter capitulum et Vicarium ad dioceseos gubernationem esse debent.

—Deficiente juris canonici perito, quo modo intelliguntur illa verba, *vel alias quantum fieri possit idoneus*?

R. Qui alium gradum habent v. g. licenciatus in jure civili vel Theologia, bachalaurei in jure canonico, vel qui munus Provisoris, Vicarii, vel Gubernatoris exercuerit.

—Si inhabilis eligatur, vel tempus eligendi transierit quid faciendum?

R. «Si secus factum fuerit, ad Metropolitanum depu-

tatio hujusmodi devolvatur. (Sess. XXIV, cap. 16, de Ref. in gen.) Mt.

—«Et si ecclesia ipsa metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit?»

R. «Tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, et propinquior Episcopus in exempta, œconomum et vicarium idoneos possit constituere.» (Ib.) Mt.

—Quomodo hoc jus vocatur?

R. Jus devolutum, jus devolutionis.

—Potest Capitulum eligere plures vicarios?

R. N. Nam Concilium loquitur in singulari, qua de causa talem corruptelam, non consuetudinem, sæpe Sancta Sedes improbavit, et in Malicitana ecclesia Leo XII, anno 1826, prohibuit, quin etiam in art. 20 Concord. prohibitum est, qui quidem sic ait: «Sede vacante metropolitana vel suffraganea ecclesiæ capitulum infra tempus præfinitum, et ad normam eorum, quæ a Sacro Concilio Tridentino in rem decreta sunt, unum tantum vicarium eliget, in quem tota ejus ordinaria potestas transferetur, quamvis ex parte capituli ipsius reservatione aut limitatione penitus exclusâ, et quin electio semel facta revocari, neque ad novam procedi possit; abolitis hinc omnino quocumque privilegio, usu, vel consuetudine administrandi in corpore, plures vicarios constituendi, aut quolibet alio quod ut cumque sacrorum Canonum sanctionibus adversetur.» (Art. 20.)

—Potest capitulum in corpore ut dicunt gubernare?

R. N. Et liquet ex præcedentibus: præterea facta per plures tardius expediuntur, ut ait axioma.

—A quo tempore numerantur octo dies?

R. Non a die vacationis, sed a die habitæ certæ notitiæ a capitulo (1).

(1) Bened. XIV de Syn. Dioc. 1, 2, cap. 8, n. 2.

LECTIO XXXIX.

VICARII CAPITULARIS MUNIA, OBLIGATIONES ET JURA.

—Cujus vices agit vicarius capitularis?

R. Vices capituli, cujus non est in corpore gubernare, et ideo unum nominare tenetur, qui jurisdictionem Episcopalem exerceat, quam illud exercere nequit. Ideo jurisdictio illa Episcopalis est penes capitulum in *actu signato*, penes vicarium in *actu exercito*, ut ita dicatur.

—Jurisdictio vicarii est propria vel delegata?

R. Originarie delegata, ipso tamen nominato ordinaria et propria evadit, ita ut amitti nequeat ad nutum delegantis, ut in parcho etiam aliquoties contingit.

—Jurisdictio vicarii est Episcopalis?

R. N. Et ideo nequit Episcopalia exercere, nisi alias sit Episcopus, quo in casu Pontificalia exercet, cum habeat et dignitatem et jurisdictionem.

—Quænam facere potest vicarius capitularis?

R. 1.º Exercere jurisdictionem tam voluntariam quam contentiosam, civilem et criminalem, per se vel per officiales et vicarios a se delegatos, et etiam in matrimonialibus et aliis gravioribus.

2.º Prædicare per se vel per alios, et concedere prædicandi licentias.

3.º Diocesim visitare per se vel per alios.

4.º Conferre beneficia cum Capitulo providenda, instituere præsentatos legitime a patronis, et confirmare electiones ab inferioribus factas, œconomos etiam in vacantibus instituere vel destituere.

5.º Dispensare in irregularitatibus provenientius ex delicto occulto, in reservatis synodalibus, aliisque in quibus Episcopus dispensaret; quin etiam in monitionibus et aliis matrimonii præliminaribus.

6.º Censuras et pœnas canonicas inflingere, excommunicationem, interdictum, suspensionem, non vero anathemata.

7.º Dare litteras commendatitias formatas, quæ apud nos *testimoniales* dicuntur.

8.º Sedem Episcopalem, Diocesim et ecclesias ejus in genere repræsentare, non vero capitulum nec alias ecclesias in specie et seorsim: in patronatibus autem ecclesiasticis vacantibus, ex jure Hispanico, succedit religiosis communitatibus jam extinctis.

9.º Statuere constitutiones synodales, vel eas reformare, etiam sine capitulo. Eas vero successor abrogare vel reformare potest.

—Quænam nequit facere vicarius capitularis?

R. Regulæ in genere tres sunt.

1.º Vicarius nec capitulum nequeunt facere quæ in detrimentum futuri Episcopi sunt.

2.º Nequeunt in gravioribus providere nisi post annum luctus.

3.º Nequeunt imponere ecclesiis nec beneficiis nova onera, juxta mentem Decretalis ut *ne Sede vacante nihil innovetur*.

—Quænam prohibentur speciatim?

R. 1.º Dare reverendas seu litteras dimissorias luctu durante.

2.º Providere beneficia quæ potestatis Episcopalis exclusivæ sunt.

3.º Concedere indulgentias.

—Quid de dimissoriis litteris Trident. habet.

R. «Non liceat capitulis ecclesiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere.» (Sess. VII, cap. 10). Mt.

—Quis dicitur arctatus?

R. Ille qui obtinet præbendam vel parochiam, et intra limitatum temporis spatium sacros ordines recipere tenetur.

—Quænam pœnæ infractoribus imponuntur?

R. «Si secus fiat, capitulum contraveniens ecclesiastico subjaceat interdicto: et sic ordinati, si in minoribus